

2005 JÜN. 06

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Bíróság dr. Schiffer András ügyvéd (1027. Bp., Margit krt. 50-52) által képviselt Energia Klub I. r. (1056. Bp., Szerb u. 17-19), E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület II. r. (4400. Nyíregyháza, Szabolcs u. 6), Greenpeace Magyarország Egyesület III. r. (1052. Bp., Fehérhajú u. 12-14), Habeas Corpus Munkacsoport IV. r. (1134. Bp., Katona J. u. 2/d), Társaság a Szabadságjogokért V. r. (1114. Bp., Eszék u. 7/b), Védegylet Egyesület VI. r. (2081. Piliscsaba Munkácsy u. 3.), Zöld Fiatalok Egyesület VII. r. (1054. Bp., Vadász u. 29) felpereseknek, a dr. Czottner László jogtanácsos által képviselt Országos Atomenergia Hivatal Nukleáris Biztonsági Igazgatósága (1036. Bp., Fényes A. u. 4) alperes ellen, közérdekű adat közlése iránt indított perében meghozta az alábbi

Ítéletet

A bíróság a keresetet **elutasítja**.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, amelyet ennél a bíróságnál lehet 4 példányban benyújtani.

A felek kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívül történő elbírálását.

Ha a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul, a fellebbező fél a fellebbezésében kérheti tárgyalás tartását.

Indokolás:

Az Országos Atomenergia Hivatal hivatali helyiségében 2004. június 21-én felvett jegyzőkönyv értelmében az OAH iratbetekintést biztosított az I. r. felperesnek az adatvédelmi törvény 20. §-a alapján, a Paksi Atomerőmű Rt. által az „Atomreaktor II. blokkjának ismételt üzembehelyezése” tárgyú engedélykérelmébe, az azt megalapozó dokumentációba, valamint az Atomerőmű Rt. levelébe. Az eljárás során az I. r. felperes csak bizonyos iratokba tekinthetett be, illetve kérhetett azokról másolatot, nem engedett ugyanakkor betekintést, illetve másolást a hivatal az engedélykérelem mellékleteként csatolt dokumentáció 5-10, valamint 12, 14 és 15. számú irataiba. A jegyzőkönyv rögzíti, hogy ezek az iratok a Paksi Atomerőmű Rt. levele szerint üzleti titkot tartalmaznak, illetve szerzői jogi oltalom hatálya alá tartoznak, ez az oka annak, hogy azokba a hivatal nem enged betekintést, a jegyzőkönyv szerint a hivatal ezen eljárását a kérelmező I. r. felperes tudomásul veszi.

A felperes társadalmi szervezetek 2004. augusztásában az adatvédelmi törvény 19 és 20. §-ai alapján kérelemhez fordultak az alpereshez a Paksi Atomerőmű Rt.-nek az erőmű II. blokkja

újraindítására vonatkozó engedélykérelme 5-10, 12, 14 és 15. számú mellékleteinek megismerésére. Ezek az iratok a biztonságos üzemeltetés sugárvédelmi kritériumainak teljesülésére vonatkozó elemzést, sugárbiztonsági elemzést, reaktorfizikai számításokat és szakvéleményeket tartalmaztak.

A felperesek közös kérelmét az alperes 2004. augusztus 16-án vette át. Az alperesi főigazgató által jegyzett 2004. augusztus 31-én kelt válaszevél a kérelmet elutasította azzal az indokolással, hogy az engedélyes Paksi Atomerőmű Rt. már az engedélykérelem benyújtásakor jelezte, hogy a felperesek által kérelmezett iratok üzleti titkot tartalmaznak és szerzői jogi védelem alatt álló szellemi termékek. A felperesi kérelem alapján alperesi megkeresésre a Paksi Atomerőmű ezt a minősítést megerősítette azzal, hogy a tudományos álláspontokat összegző véleményeket az erőmű „azon környezetvédelmi egyesületeknek, melyek képviseleti jogukat” igazolják módjában áll eljuttatni.

Mindezek alapján az alperes a felperesi kérelem teljesítését az adatvédelmi törvény 19. § (6) bekezdése a PTK. 81. § (1) - (3) bekezdései valamint az Aarhus-i egyezményt kihirdető 2001. évi LXXXI. tv. 4. cikk. 4. pont d) és e) pontjaira hivatkozással tagadta meg.

A felperesek 2004. szeptember 29-én érkezett keresetükkel az adatvédelmi törvény 21. §-ára alapított kérelemmel éltek és kérték az alperes kötelezését, hogy a per tárgyát képező okiratokat, azaz a Paksi Atomerőműnek az atomreaktor II. blokkja újraindítására vonatkozó engedélykérelme 5-10, 12, 14 és 15 számú mellékleteit, mint közérdekű adatot az adatvédelmi törvény 21. §. (7) bekezdése alapján közölje a felperesekkel.

A kereset szerint a felperesi megismerési kérelem teljesítését a pert megelőző eljárásban az alperes alaptalanul tagadta meg, álláspontjuk szerint ugyanis a kiadni kért adatok közérdekűnek minősülnek, ezért az alperes azok kiadására köteles.

Keresetükben a felperesek a környezetvédelmi törvény rendelkezéseire, illetve az Aarhus-i egyezmény rendelkezéseire hivatkoztak, melynek alapján a per tárgyát képező dokumentáció a környezetre vonatkozó adatokat tartalmaz.

Az egyezmény minden egyén számára biztosítja a környezeti információk megismerésének jogát.

Vitatták a felperesek, hogy az alperesi megtagadást indokló hivatkozások, azaz, hogy a dokumentáció üzleti titkot, illetve szerzői jogi oltalom alá tartozó adatot tartalmazna, megalapoznák a felperesi kérelem elutasítását.

Álláspontjuk szerint legalábbis kétséges, hogy a kiadni kért adatok egészükben szerzői jogvédelem alá tartoznának különös tekintettel az egyes számításokra és mérési eredményekre, egyebekben pedig a szerző illetve a szerzők esetleges tiltó nyilatkozata (melyről a felpereseknek egyébként nincs tudomása) az adatvédelmi törvény, a környezetvédelmi törvény és az Aarhus-i egyezmény felperesek által hivatkozott, a keresetet megalapozó rendelkezésével volna ellentétes, azaz törvényi rendelkezésbe ütközően semmis volna.

Az üzleti titokra való hivatkozást illetően adták elő, hogy a PTK irányadó rendelkezései maguk tesznek kivételt a tilalom alól, amikor kimondják, hogy az állami vagyonkezelésével kapcsolatos adat, ugyanígy az az adat amelynek megismerését, vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli nem minősül üzleti titoknak. A perbeli esetben álláspontjuk szerint ilyen törvényi rendelkezésnek minősülnek az adatvédelmi törvény, a környezetvédelmi törvény és az Aarhus-i egyezmény rendelkezései is, egyebekben, az adatok már keletkezésükkor, még azelőtt, hogy az engedélykérelem részeivé váltak volna, közérdekből nyilvános adatoknak minősültek, ez is a közlés kötelezettségét támasztja alá.

Rámutattak, hogy a törvény a nyilvánosságra hozatal korlátjaként az üzleti tevékenység végzése szempontjából bekövetkező aránytalan sérelmet jelöli meg, amely adott esetben az adat (pl. know-how) megismerése folytán bekövetkezik, ez sem akadályozhatja ugyanakkor a közérdekké nyilvánított adat megismerésének lehetőségét, egyebekben az alperes és az alperes ügyfele, azaz a Paksi Atomerőmű sem valószínűsítette az aránytalan sérelmet, a teljes megtagadás pedig semmi esetre sem áll összhangban a PTK. 81. § (3) bekezdésének utolsó mondatában írottakkal. Hivatkoztak e körben az adatvédelmi biztos jelentéseire, melyek a környezeti adatokhoz való szabad hozzáférés elsőbbségét rögzítik az üzleti titok megőrzésének szempontjával szemben.

Az Aarhus-i egyezmény 4. cikk 4. pont e) pontja a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat a d) pont pedig a bizalmas üzleti információkat valóban a környezeti információ megismerése korlátjaként említi, rögzíti azonban, hogy ezek a kivételek szűken értelmezendők a d) ponthoz tartozóan pedig előírja, hogy ahhoz képest a környezetvédelem szempontjából releváns kibocsátási adatoknak nyilvánosnak kell lenniük. Végezetül a 4. cikk 6. pontja úgy szól, hogy amennyiben a 4. pontban foglaltak miatt az információ mentesül is a nyilvánosságra hozatal alól, amennyiben a bizalmas jelleg sérelme nélkül az külön választható, a további nem bizalmas részt a kérelmező rendelkezésére kell bocsátani.

Az alperes ellenkérelme elsődlegesen a per megszüntetésére irányult.
Az adatvédelmi törvény kétség kívül biztosítja a perbeli jogképességgel egyébként nem rendelkező szerv perelhetőségét is, azonban a perbeli esetben a felperesek rossz alperest perelnek, nem az alperesként megjelölt Nukleáris Biztonsági Igazgatóság ugyanis az adatkezelő, hanem az Országos Atomenergia Hivatal, így a felpereseknek a hivatalt kellene perelniük. Az NBI kétségkívül elsőfokú hatóságként járt el a 114/2003 (VII.29.) Kormányrendelet, valamint az Országos Atomenergia Hivatal szervezeti és működési szabályzata értelmében, ettől azonban az igazgatóság nem válik adatkezelővé, a felperesek pert megelőző kérelmének elutasítására vonatkozó nyilatkozatát is a hivatal nevében tette.

Az előadottak alapján alakszerű, a Pp. 157. §-ának megfelelő határozat hozatalát kérte.
Hivatkozott arra is, hogy az I. r. felperes esetében, akinek a perbeli iratokra vonatkozó megismerési kérelmét 2004. június 21-én elutasították, eltelt a keresetindításra nyitva álló 30 napos jogvesztő, törvényi határidő.

A kereset érdemét illetően hivatkozott arra, hogy az adatvédelmi törvény értelmében a belső használatra készült, illetve a döntés előkészítéssel összefüggő adat keletkezését követő 30 éven belül nem nyilvános. Mindezek alapján az semmi esetre sem állítható, hogy a per tárgyává tett teljes dokumentáció közérdekű adat volna. Hivatkozott az adatvédelmi törvény 18. §-ához fűzött miniszteri indoklásra, amely szerint a közérdekű adatok nyilvánossága alapján nem lehet az egyes hatósági, bírósági eljárások anyagát hozzáférhetővé tenni.

A kiadni kért adatok minősítését illetően pedig arra vonatkozóan, hogy az adatok szerzői jogi oltalom, vagy az üzleti titok védelme alá tartoznának előadta, hogy ez a minősítés nem az alperestől, hanem a „titokgazda” Paksi Atomerőmű Rt.-től származnak, a minősítésen az alperes nem változtathat ugyanis a titokgazda jogosult adatai számára a kellő védelmet biztosítani és ez nem ütközhet törvénybe.

Az üzleti titkot illetően pedig maga az adatvédelmi törvény ad felmentést a közlés kötelezettsége alól.

Ebben a körben, bár maga az alperes a nyilvánosság elől nem zárkózik el, a titokgazda álláspontját kell képviselnie.

A közérdekű adat, illetve a közérdekből nyilvános adat kérdéskörében adta elő, hogy a hatóság csak közérdekű adatot kezel. Egyebekben az Aarhus-i egyezmény a környezeti információ alatt az adatok igen széles körét értheti, így az információ addig nem tekinthető közérdekből nyilvános adatnak, amíg az arra hivatott hatóság a megismerési kérelem megtagadásának jogszerűségét el nem bírálja.

Mindezek alapján perbehívással élt a Paksi Atomerőmű Rt.-vel szemben, előadva, hogy amennyiben a kért adatokat a bíróság marasztalása alapján ki kell szolgáltatnia, a fentiek értelmében az adatokat helytelenül használja, ezért kártérítési alapot szolgáltatathat a perbe hívott számára.

Nem vitásan az Aarhus-i egyezmény tág teret ad a jogosult számára a környezeti információk megismerésére a nemzeti szabályozás keretei között, ez a szabályozás pedig a perbeli esetben a környezetvédelmi, illetve adatvédelmi törvényt jelenti, valamint az atomenergiáról szóló törvény rendelkezéseit.

Az üzleti titokkal kapcsolatos felperesi érvelést illetően adta elő, hogy a perbeli esetben nem alkalmazható a PTK. azon rendelkezése, amely szerint az állami vagyon kezelésével kapcsolatos adat nem minősül üzleti titoknak, hiszen a Paksi Atomerőmű gazdasági társaság és nem állami vagyont kezel.

A felperesek a keresetüket változatlanul fenntartották.

Az alperes permegszüntetési kérelmét illetően adták elő, hogy az adatvédelmi törvény pontosan megszabja, hogy ki lehet a per alperese: kizárólag az a szervezet, amely a kiadási, megismerési kérelem teljesítését megtagadta, a perbeli esetben ez a szerv az alperes volt, amely bár perbeli jogképességgel nem rendelkezik, az adatvédelmi törvény szabályai szerint mégis perelhető. Az elsőfokú hatósági határozatot hozó szerv, azaz az NBI egyúttal adatkezelőnek is minősül.

Az I. r. felperes esetében hivatkozott jogvesztő határidő elmulasztását illetően rámutatott, hogy az I. r. felperes a 2004. augusztusi kérelem előterjesztésében is félként vett részt, ehhez képest pedig a szeptember 29-én érkeztetett keresetet illetően megvan a 30 napos keresetindítási határidő. Az adatok megismerésére vonatkozó ismételt kérelem előterjesztését pedig nem tiltja a törvény.

A közérdekű adat és a közérdekből nyilvános adat fogalmainak megemlítését azért tartották szükségesnek, mert álláspontjuk szerint a PTK. hivatkozott 81. §-ának szabályozása nincs teljes összhangban az adatvédelmi törvény szabályozásával, ezért fontos annak hangsúlyozása, hogy a perben kiadni kért adatok már a hatósági eljárások megkezdése előtt közérdekből nyilvános adatnak minősültek.

Az alperes ellenkérelmét változatlanul fenntartotta.

Előadta, hogy a felperesi megismerési kérelem megtagadásának kizárólagos oka az volt, hogy az iratok üzleti titkot tartalmaznak, erre nézve a Paksi Atomerőmű megkeresését indítványozta.

Zárt tárgyalás elrendelését kérte arra az esetre, ha a bíróság az alperest bizonyítási eljárás lefolytatása céljából a per tárgyát képező iratok csatolására kötelezné. Ez esetben szakértő kirendelésére is indítványt tett, az üzleti titoknak minősülő iratok körére vonatkozóan, továbbá tanúkihallgatást is kilátásba helyezett.

A perb hívott a perbehívásra nem reagált.

A kereset az alábbiak szerint alaptalan.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. tv. (a továbbiakban Avtv.) 21. §. (1) bekezdése értelmében ha közérdekű adatra vonatkozó kérését nem teljesítik, a kérelmező a bírósághoz fordulhat. A (3) bekezdés alapján a pert a megtagadás közlésétől számított 30 napon belül az ellen a szerv ellen kell megindítani, amely a kért felvilágosítást megtagadta.

A (4) bekezdés értelmében a perben fél lehet az is, akinek egyébként nincs perbeli jogképessége.

A törvény 19. § (5) bekezdése értelmében ha törvény másként nem rendelkezik a belső használatra készült, valamint a döntés előkészítéssel összefüggő adat a kezelését követő 20 éven belül nem nyilvános. Kérelemre az adatok megismerését a szerv vezetője e határidőn belül is engedélyezheti.

A (6) bekezdés szerint a közérdekű adatok megismerésével és nyilvánosságával összefüggésben az üzleti titok megismerésére a PTK.-ban foglaltak az irányadók.

A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáféréstől, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusban 1998. június 25-én elfogadott egyezmény kihirdetéséről szóló 2001. évi XXXI. tv. 2. §-ában az egyezmény hiteles magyar nyelvű fordítását tartalmazó szöveg 4. cikk 1. pontja szerint valamennyi fél biztosítja ezen cikk további bekezdései függvényében, hogy a hatóságok környezeti információ kérése esetén a nyilvánosság rendelkezésére bocsátják a kért információt a nemzeti szabályozás keretében.

A bíróság elsődlegesen az alperes által előterjesztett eljárási kifogást vizsgálta, amennyiben az alperes a per megszüntetését kérte arra hivatkozással, hogy személyében a felperesek rossz alperest perelnek. Az alperesként megjelölt Nukleáris Biztonsági Igazgatóság perbeli jogképességgel nem rendelkezik, ezért a Pp. 157. § a) pontja alapján a 130. §-ra visszautalással a per megszüntetésének volna helye. Figyelemmel arra, hogy a jelen perben érvényesített igényekre törvény biztosítja a perbeli jogképességgel egyébként nem rendelkező szerv számára a perelhetőséget, az alperes által hivatkozott perbeli jogképesség hiánya a jelen per szempontjából érdemi kérdésnek minősült: a bíróságnak azt kellett eldöntenie, hogy jó alperest perelnek-e felperesek, ez pedig a per érdemére tartozó kérdés, arról nem a Pp. 157. §-a keretei között kellett döntenie.

A kérdés vizsgálata körében egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperesek megismerési kérelmének elutasítása a Nukleáris Biztonsági Igazgatóságtól származik, így a felperes a keresetüket csak ez ellen a szerv ellen indíthatták meg. Mindezek alapján a bíróság a perlést helyénvalónak találta, azaz a bíróság álláspontja szerint a felperesek az alperes személyében jó alperest pereltek, a perlés lehetőségét pedig az egyébként nem jogképes NBI-vel maga az adatvédelmi törvény biztosítja.

Megtartottnak találta a bíróság a kereseti határidőt is az I. r. felperes esetében, ebben a körben a bíróság osztotta a felperesek azon álláspontját, hogy ismételt megismerési kérelem előterjesztését nem tiltja a törvény, az I. r. felperes pedig a 2004. augusztusi megismerési kérelem előterjesztői között szerepelt, ehhez képest keresetét határidőben terjesztette elő, figyelemmel arra, hogy a felperesi kérelmet elutasító alperesi levél augusztus 31-i keltezését viseli, így a levél kézbesítése csak később történhetett, ezért a szeptember 29-én érkezett keresetlevelet határidőben érkezettnek kell tekinteni.

A kereset érdemét illetően a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy bár a környezeti adatok megismerhetőségét is szabályozó Aarhus-i egyezmény valóban széleskörű nyilvánosságot teremt a

környezeti adatoknak, ám azt is rögzíti, hogy az adatok megismerését a nemzeti szabályozások keretei között kell biztosítani.

Az adatok megismerhetőségének törvényi keretét a nemzeti szabályozás körében az adatvédelmi törvény ad, amely azt is rögzíti, hogy a döntés előkészítéssel kapcsolatos adatok a keletkezésüktől számított 20 éven át - ellentétben az ellenkérelemben helytelenül hivatkozott, korábban hatályban volt 30 éves terminussal - nem nyilvánosak.

A perbeli esetben a felperesek egy az alperesi hatóság előtt folyamatban volt eljárásban döntés alapjául szolgáló engedélykérelem mellékleteinek kiadását kérték. Az alperesi hatóság ezen adatok alapján hozta meg döntését, amely döntés kétséget kizáróan közérdekű adat. A döntést megelőző, a hatóság vizsgálatának tárgyát képező dokumentáció azonban a bíróság álláspontja szerint az adatvédelmi törvényben szabályozott döntés előkészítés körében keletkezett, azzal összefüggő adat, és mint ilyen a kezelését követő 20 éven belül nem nyilvános, ezért a megismerési kérelem teljesítését meg kellett tagadni, és ugyanezen okból nem volt teljesíthető a felperesek keresete sem.

Csupán utal arra a bíróság, hogy annak érdemi vizsgálata, hogy a per tárgyát képező adatok valóban üzleti titok védelem hatálya alá esnek-e, vagy sem az un. „titokgazda” - Paksi Atomerőmű Rt., vagy más érintett - perben állása nélkül nem lett volna elbírálható.

Az eljárás illetékmentes, ezért az eljárási illetékről a bíróságnak nem kellett rendelkeznie, ugyanígy a pernyertes alperes perköltségéről sem, mivel az alperes perköltség igényt nem terjesztett elő.

Budapest, 2005 évi április hó 1. napján

dr. Varga Edit sk.
bíró

A Kladmány-hitelekért

